

Sygn. akt: III AUa 573/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: st.sekr.sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 r. w Łodzi

sprawy **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o wysokość emerytury,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt: VIII U 6204/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 573/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 października 2013 r., odmówił J. B. prawa do przeliczenia świadczenia.

W odwołaniu złożonym w dniu 28 października 2013 r. J. B. wniosła o ponowne rozpatrzenie wniosku z 24 września 2013 r. oraz o uwzględnienie przy ustalaniu wysokości świadczenia: 13-tej pensji za lata 1965 – 1990, nagród jubileuszowych za 20, 25 i 30 lat pracy i skorygowanie błędów obliczeniowych w ustaleniu wysokości rocznych zarobków za lata 1966 i 1967 oraz ich stosunku do średniego wynagrodzenia.

Organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania w zakresie żądania uwzględnienia 13-tych pensji i o jego oddalenie w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 20 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił odwołanie w zakresie roszczenia wliczenia do wynagrodzenia trzynastej pensji przed dniem 1 stycznia 1990 r., a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wyrokiem z dnia 15 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 1 października 2008 r. poprzez ustalenie, że wysokość emerytury dla

J. B. winna być ustalona ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 83,05%. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że 13-ta pensja nie wchodzi do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego.

Wnioskodawczyni otrzymała nagrody jubileuszowe za 20, 25 oraz 30 lat pracy.

Organ rentowy przyjął następujące wysokości wynagrodzeń wnioskodawczyni:

-za 1964 r. - wynagrodzenie na podstawie wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej za okres od 1 października 1964 r. do 31 grudnia 1964 r. w kwocie 3.182 zł , zaś za okres od 24 września 1964 r. do 30 września 1964 r. minimalne wynagrodzenie w j.g.u. w kwocie 175 zł. Łącznie 3.357 zł.

- za 1965 r. - 17.936,00 zł.

- za 1966 r. - 20312,00 zł

- za 1967 r. - 23741,00 zł

- za 1968 r. - 20.440,00 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że kwestia zaliczenia 13-tej pensji do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Łodzi. Wyrok ten, z dnia 15 lutego 2011 r., jest prawomocny od dnia 5 kwietnia 2011 r. Z tej przyczyny na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. odwołanie w tym zakresie podlegało odrzuceniu, bowiem sąd odrzucił pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

W kwestii zaliczenia do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego nagród jubileuszowych za 20 , 25 oraz 30 lat pracy brak jest natomiast umocowania prawnego do uwzględnienia odwołania wnioskodawczyni. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nagrody jubileuszowe (gratyfikacje), które według zasad określających warunki ich przyznawania przysługują pracownikowi nie częściej niż co 5 lat, nie stanowią podstawy wymiaru składek. W kwestii zaś wynagrodzenia wnioskodawczyni za lata 1966 i 1967 Sąd Okręgowy wskazał, że nie udowodniono wskazanych w odwołaniu kwot wynagrodzenia. Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów, które byłyby podstawą do określenia wyższej podstawy niż wskazana w legitymacji ubezpieczeniowej. Średnie kwoty miesięczne za lata 1966 i 1967 pomnożone przez ilość miesięcy nie pokrywają się z sumami kwot za lata 1966 i 1967. Jest to oczywisty błąd rachunkowy, którego przyczyną jest podzielenie kwot za lata 1966 i 1967 przez 11 zamiast przez 12 miesięcy.

Odwołująca zaskarżyła wyrok w całości. Wskazała, że Sąd Okręgowy naruszył prawo materialne. Podniosła, że nadal nie skorygowano błędu w zakresie wynagrodzenia za 1966 i 1967 rok w legitymacji ubezpieczeniowej. Odnośnie zaś nagród jubileuszowych i 13-stych pensji za lata 1969, 1970, 1971, 1974, 1975, 1978 i 1979 odwołująca zaznaczyła, że nie zgadza się z twierdzeniem Sądu, iż były to nieoskładkowane składniki jej wynagrodzenia. W chwili obecnej te elementy podlegają oskładkowaniu i tak też było w spornych latach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Przedmiotem sporu była merytoryczna poprawność decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 16 października 2013 r. odmawiającego prawa do przeliczenia świadczenia emerytalnego. Sąd Okręgowy oceniając odwołanie i

konkretne zarzuty skierowane przez wnioskodawczynię uznał, że w przypadku kwestii uwzględnienia trzynastych pensji otrzymywanych przez odwołującą, nie jest władny badać sprawy, a to z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, zaś gdy chodzi o skorygowanie wynagrodzeń za lata 1996 i 1967 i zaliczenie nagród jubileuszowych, to nie zachodzą podstawy do podważenia decyzji. Rozstrzygnięcie to w pełni aprobuje Sąd Apelacyjny.

Istotnie kwestia możliwości uwzględnienia trzynastej pensji była przedmiotem postępowania sądowego, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 15 lutego 2011 r. Sąd badał wówczas jakie składniki wynagrodzenia mogą być uwzględnione przy wyliczaniu podstawy emerytury i przesądził, że tzw. trzynastki nie podlegają takiemu wliczeniu. W tym zatem zakresie zachodzi ujemna przeszkoda procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej. Należy przy tym zauważyć, że nie zachodzą okoliczności nadające w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych instytucji powagi rzeczy osądzonej walor szczególny, który ogranicza jej praktyczne znaczenie. Nie zaszły bowiem jakiegokolwiek nowe zdarzenia, po uprawomocnieniu się orzeczenia, które mogły spowodować przekształcenie treści praw i obowiązków stron stosunku ubezpieczenia społecznego. Przyczyną odmowy uwzględnienia tego składnika były bowiem przesłanki materialnoprawne, nie zaś stan faktyczny.

Prawidłowo Sąd Okręgowy ocenił również zarzuty gdy chodzi o wynagrodzenie za 1966 i 1967 r. opisane w legitymacji ubezpieczeniowej. Organ rentowy wyjaśnił, że przyjął kwoty wpisane do legitymacji w górnej rubryce dotyczące łącznego wynagrodzenia osiągniętego w danym roku kalendarzowy. Kwoty wskazane przez wnioskodawczynię dotyczą zaś średniego miesięcznego wynagrodzenia i przez to nie odzwierciedlają rzeczywistej miesięcznej pensji. Skarżąca sugerowała, że brak korelacji pomiędzy zapisem o wynagrodzeniu rocznym a wynagrodzeniem miesięcznym wynika z tego, że w obliczeniach błędnie przyjęto mnożnik 11 miesięcy zamiast 12 miesięcy. To wyjaśnienie nie jest przekonujące. Przeciwnie, logicznym jest, że gdyby istotnie doszło do błędu właściwą kwotą byłoby miesięczne wynagrodzenie a błędnym wynagrodzenie roczne (skoro miano omyłkowo pomnożyć pensję miesięczną przez zbyt małą ilość miesięcy). Zatem, o ile istotnie mamy do czynienia z omyłką to doszło do niej niejako w drugą stronę – to znaczy prawidłowy zarobek roczny podzielono przez zbyt małą ilość miesięcy. Zatem słusznym jest przyjęcie, że to suma 20 312 zł i 23 741 zł oddaje wynagrodzenie odwołującej w latach 1966 i 1967.

Wreszcie w przypadku nagród jubileuszowych za 20, 25 i 30-lecie pracy Sąd drugiej instancji zgadza się z poglądem organu rentowego i Sądu Okręgowego, że sumy przyznane wnioskodawczyni z tego tytułu nie podlegają uwzględnieniu w podstawie wymiaru emerytury. Szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.). Na podstawie § 4 ust. 1 i 2 do ustalenia podstawy wymiaru dla pracowników uspołecznionych zakładów pracy nie przyjmuje się tych składników wynagrodzenia w gotówce i naturze z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy, od których nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Dla ustalenia, czy istnieje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od określonych składników wynagrodzenia, stosować należy przepisy obowiązujące w okresie, z którego wynagrodzenia jest uwzględniane w podstawie wymiaru. Do końca 1998 r. składki były odprowadzane od funduszu wynagrodzeń podlegającego oskładkowaniu, a nie od wynagrodzeń indywidualnych. Jednocześnie do 1990 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne stanowiły te składniki wynagrodzenia, które w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń zaliczane były do osobowego funduszu płac. Tak więc z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z 19 sierpnia 1968 r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury lub renty, zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 1968 r. Nr 35, poz. 246 ze zm.) oraz uchwały Nr 103 Rady Ministrów z 25 maja 1971 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki uspołecznionej (M.P. 1971, Nr 31, poz. 196) należało dokonać oceny, które składniki wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego w spornym okresie powinny zostać przyjęte do podstawy wymiaru emerytury lub renty. W załączniku do rozporządzenia z 1968 r. zawierającym wykaz składników wynagrodzenia zaliczonych do osobowego funduszu płac, których nie uwzględnia się przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury i renty wymienia się nagrody jubileuszowe (pkt 11 a). W samym zaś rozporządzeniu Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. wprost stwierdza się, że w podstawie wymiaru dla pracowników uspołecznionych zakładów pracy uwzględnia się wszystkie składniki wynagrodzenia w gotówce i w naturze z tytułu

wykonywania pracy w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem gratyfikacji (nagród jubileuszowych). Widocznym jest więc, że obowiązujące przepisy prawa nie pozwalają na uwzględnienie w podstawie wymiaru emerytury wypłat z tytułu nagród jubileuszowych. Słusznie Sąd Okręgowy stwierdził, że w tym zakresie żądanie wnioskodawczynie nie ma podstawy prawnej.

Sąd Apelacyjny zauważa jednocześnie, że twierdzenia wnioskodawczynie dotyczące pracy w warunkach szczególnych czy ciężkiej sytuacji życiowej i rodzinnej nie mogą mieć wpływu na wysokość emerytury.

Mając na względzie powyższe uwagi apelację odwołującej trzeba uznać za bezzasadną. Podlegała ona przez to oddaleniu, o czym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.